

Vyjádření školitelky

Radka Šustrová, Sociální politika a nacionalismus v Protektorátu Čechy a Morava, Disertační práce FF UK, Praha 2018

Radka Šustrová patří k mimořádným zjevům současné nastupující generace historiků/historiček. I přes své mládí zvládla napsat, vydat a i zredigovat několik knižních publikací, získat granty, publikovat a vystupovat na konferencích doma i v zahraničí, pracovat na několika projektech v Masarykově ústavu i dalších institucích (ÚSTR, Památník Lidice) a nejnověji se také zařadit mezi řešitele fakulního projektu KREAS. Při většině těchto aktivit se téma točilo kolem protektorátu, jeho systémového uchopování, sociální politiky v širším slova smyslu a také otázky nacionalismu, a toho, kdo do národa patří a nepatří a jaké to má důsledky. Přispívalo tedy v poznání a přemýšlení nad disertačním projektem. Radka Šustrová je velmi úspěšnou badatelkou, která dokázala fruktifikovat nejen své původní školení u zesnulého prof. Jana Kuklíka, ale také politologická studia a mimořádné jazykové schopnosti. Snoubí v sobě historika obeznámeného v metodologii, teoretických přístupech, a to i na základě zahraniční literatury, s investigativním archivním badatelem. Domnívám se, že taková symbióza je nejen v poslední době jev značně ojedinělý.

Každá mince má ale dvě strany. Mimořádná pracovitost a zároveň úspěšnost Radky Šustrové v řadě projektů a v řadě institucí (i bez doktorátu PhD) ji odváděly od plnění disertačního projektu, nebyl pro ni prioritou a objektivně na něj neměla čas, protože se dal vždycky vytěsnit a odložit. Jen tak si vysvětlíme, jak je možné, že tato pracovitá a nadaná doktorandka, která měla všechny povinnosti splněny včas a v míře vrchovaté, končí až na sklonku sedmého ročníku doktorského studia. Jistě i její disertace – a po právu – vyjde tiskem, byla však jedním z řady projektů, nikoli mezníkem.

Jedná se ovšem o dílo mimořádně zralé, promyšlené a odvážné. Boří některé stereotypy, byť se nevěnuje na první pohled příliš výbušné problematice, alespoň nazíráno optikou a kladením otázek pro období protektorátu. Radka Šustrová si klade totiž zcela jiné otázky, než které jsou těžištěm dosavadního výzkumu, a snaží se je nevnímat ideologicky. Sleduje mechanismus aplikace sociální a zdravotní péče ve vztahu k řešení palčivých a systémově do té doby neřešených otázek, na nichž je možno dobře vidět, že totalitní režim bez zdržujícího a zohledňujícího váhání dokáže realizovat rychlá a rázná řešení, a tím může získat i sympatie. Z předkládané práce poměrně zřejmě vyplývá, že základy sociálního státu, které jsou připisovány až době poválečné, můžeme hledat právě v období protektorátu, a kardinální otázkou zůstává právě dimenze nacionální, kdo je členem pospolitosti, na níž se nové výhody vztahují. Zde je třeba vyzdvihnout, že autorka nemá za cíl přitáhnout na sebe pozornost nějakými atraktivními, až skandálními tezemi, ale vhlédnout s hlubokým pochopením do aplikace německých vzorů na české prostředí a to včetně zásadních limitů, které tento proces měl.

Celkově považuji předkládanou práci za mimořádně kvalitní výkon, který snesl i přísnější kritéria, než jaká jsou kladena na práci disertační. Plně ji doporučuji k obhajobě, jež bude bezpochyby podnětným intelektuálním výkonem.